

Kwaliteitskaart Wijs! – HRM – Zij-instroom – 2023

Kaart	Kwaliteitskaart Wijs! – HRM – Zij-instroom
Eigenaar	Staffunctionaris HRM
Versie	Opzet Juli 2023 Evaluatie September 2025

Aanleiding

Het lerarentekort is een groeiend probleem. De arbeidsmarktramingen laten zien dat de verwachte landelijke tekorten in de komende jaren zullen toenemen. De inzet van zij-instromers is een kansrijke oplossing om nieuwe leraren op te leiden en te binden en te boeien aan Wijs!.

Zij-instromer is een breed begrip. Afhankelijk van hun achtergrond kunnen zij-instromers op verschillende manieren instromen in het basisonderwijs. In deze kwaliteitskaart ligt de focus op de zij-instromers in beroep (ZiB) en de zij-instromers in opleiding (ZiO) die via de verkorte deeltijd pabo opleidingen hun bevoegdheid halen.

Zij-instromer in beroep (ZiB)

Oriëntatie en sollicitatie

Potentiële zij-instromers oriënteren zich op het werken in het onderwijs, op het werken als leraar, aan welke pabo zij een zij-instroomtraject zouden willen volgen en voor welk schoolbestuur zij zouden willen werken. De potentiële zij-instromer solliciteert met een sollicitatie- of motivatiebrief en CV via hrm@wijs-utrecht.nl. De staffunctionaris HRM beoordeelt, in samenspraak met de directeur met de HR-portefeuille, de sollicitatie en zet geschikte sollicitanten door aan alle directeurs van Wijs!.

De potentiële zij-instromer beschikt in ieder geval over een afgeronde hbo- of wo-opleiding, voor het onderwijs voldoende maatschappelijke- en beroepservaring en een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG).

De directeurs stemmen onderling af wie de sollicitant uitnodigt voor een sollicitatiegesprek. De gesprekken worden door de directeur en de schoolleider en/of schoolopleider van de desbetreffende school gevoerd met de sollicitant. Indien gewenst laat de directeur de sollicitant een beperkte periode meelopen op de school om kennis te maken met het werken binnen het onderwijs. De directeur besluit gemotiveerd of de sollicitant als zij-instromer wel of niet kan beginnen op de school.

Geschiktheidsonderzoek

De zij-instromer die zou kunnen beginnen op een Wijs! school moet deelnemen aan een geschiktheids-onderzoek bij een lerarenopleiding om te zien of hij of zij geschikt is voor de functie van leraar. De zij-instromer vraagt dit onderzoek zelf aan. Er wordt onderzocht of de zij-instromer direct voor de klas kan staan, binnen 2 jaar de bevoegdheid kan halen en welke aanvullende scholing en/of begeleiding hij of zij nodig heeft.

Als de zij-instromer geen geschiktheidsverklaring ontvangt, dan kan hij of zij niet deelnemen aan het traject. De zij-instromer zal op een andere manier de bevoegdheid moeten halen. In sommige situaties wordt de zij-instromer gevraagd om de keuze voor het onderwijs in heroverweging te nemen. De kosten voor het geschiktheidsonderzoek worden alleen betaald door Wijs! als een geschiktheidsverklaring af wordt gegeven.

Arbeidsvoorwaarden

De arbeidsvoorwaarden worden vastgelegd en ondertekend in de arbeidsovereenkomst die de zij-instromer ontvangt via het administratiekantoor. Voorafgaand aan de arbeidsovereenkomst legt de directie, in overleg met de staffunctionaris HRM, de benoeming en de bijbehorende arbeidsvoorwaarden vast in een benoemingsbrief.

Zij-instromers krijgen een benoeming voor bepaalde tijd, voor de duur van twee jaar, in verband met het ontbreken van de bij wet voorgeschreven onderwijsbevoegdheid. De zij-instromers moeten in principe binnen twee jaar de scholing afronden en met goed gevolg het bekwaamheidsonderzoek afleggen. Als dit door onvoorziene omstandigheden niet haalbaar is, dan kan Wijs! het traject met maximaal twee jaar verlengen.

Een zij-instromer die het traject niet haalt kan niet in vaste dienst komen als leraar. Het ontbreken van de bevoegdheid aan het einde van het traject is een grond om de arbeidsovereenkomst van rechtswege te laten eindigen. Na het behalen van de bevoegdheid wordt de benoeming, bij goed functioneren, aangegaan voor onbepaalde tijd. Dit wordt opgenomen in de benoemingsbrief.

De omvang van de benoeming gedurende het zij-instroomtraject wordt, als uitgangspunt, drie dagen in de week (0,60 fte). De ervaring leert dat het traject intensief is, waarbij drie dagen voor de klas en één dag studie een zware belasting zijn. Na nadrukkelijk overleg tussen de directie en de zij-instromer kan besloten worden om een benoeming van maximaal vier dagen (0,80 fte) aan te gaan. De studie wordt in eigen tijd gevolgd. De werkdagen worden in goed overleg afgestemd.

De zij-instromer wordt in de leraarschaal LB ingeschaald. Er wordt rekening gehouden met relevante werkervaring en in beginsel wordt maximaal ingeschaald tussen LB trede 6 en LB trede 10. In uitzonderlijke gevallen kan, in overleg met de staffunctionaris HRM, worden afgeweken van deze maxima als de zij-instromer beschikt over meerjarige relevante (onderwijs, didactische en/of pedagogische) ervaring.

In de benoemingsbrief wordt de ontbindende voorwaarde opgenomen dat de zij-instromer voldoet aan de vereiste randvoorwaarden voor het traject, waaronder het positieve geschiktheidsonderzoek en het behalen van de WisCAT-toets.

Tripartite scholings- en begeleidingsovereenkomst

De zij-instromer volgt de opleiding bij een lerarenopleiding, over het algemeen de HU of Marnix. Er wordt een tripartiete scholings- en begeleidingsovereenkomst tussen de zij-instromer, de lerarenopleiding en Wijs! gesloten. In de overeenkomst zijn afspraken opgenomen over de scholing en begeleiding vanuit de lerarenopleiding en de begeleiding op de school. Het gaat dan bijvoorbeeld om afspraken over de wijze waarop het team en de duo-collega worden voorbereid op de komst van de zij-instromer, de periode van dubbele bemensing van de groep, de coaching, intervisie en observatie en de naam of namen van de (bovenschools) schoolopleiders of coach(es) die de zij-instromer begeleiden gedurende de duur van het traject.

De betrokken partijen, zoals de (bovenschools) schoolopleider en de zij-instromer, worden nadrukkelijk betrokken bij het opstellen van de overeenkomst. De overeenkomst bevat op maat gemaakte afspraken en is (mede) gebaseerd op de adviezen uit het geschiktheidsonderzoek en -verklaring en is helder verwoord. Gedurende het traject wordt contact onderhouden tussen de lerarenopleiding en de school over het traject van de zij-instromer om op de hoogte te blijven van de voortgang. Als er aanpassingen in de scholingsafspraken nodig zijn, dan worden deze afspraken vastgelegd in een aangepaste tripartiete overeenkomst.

De betrokken partijen evalueren periodiek het zij-instroomtraject op onderdelen als begeleidingsactiviteiten, scholing, verwachtingen, maatwerk en ervaren belemmeringen, om de kwaliteit van het traject te optimaliseren en stemmen dit onderling af.

De tripartiete scholings- en begeleidingsovereenkomst wordt, naast de benoemingsbrief en andere indiensttredingsdocumenten zoals de VOG, door de school opgeslagen in het digitale personeelsdossier van de zij-instromer.

Bekwaamheidsonderzoek

Nadat de zij-instromer het scholings- en begeleidingstraject heeft doorlopen wordt er een afsluitend bekwaamheidsonderzoek afgenomen. Wanneer de zij-instromer hiervoor slaagt, ontvangt deze een getuigschrift (dit is geen bachelordiploma) en is de zij-instromer bevoegd om in het basisonderwijs les te geven als leraar.

Subsidie

Landelijk

Wijs! vraagt de [landelijke subsidie](#) zij-instroom aan nadat de zij-instromer met de scholing is begonnen. Met de subsidie kunnen de kosten voor het geschiktheidsonderzoek, de scholing, boeken en leermiddelen (Chromebook, laptop e.d. blijven eigendom van Wijs!), de begeleiding en het afsluitende bekwaamheidsonderzoek (deels) worden bekostigd. De, door de drie partijen getekende, scholings- en begeleidingsovereenkomst moet als bijlage mee bij de aanvraag. De subsidieaanvraag wordt door de directeur en zij-instromer ingevuld en door de staffunctionaris HRM vóór half oktober bij DUO aangevraagd. De uiterlijke aanvraagdatum wordt per jaar vastgesteld en is te vinden middels bovengenoemde link.

De regeling subsidie zij-instroom is in beginsel tijdelijk en kan komen te vervallen. Op het moment van vaststellen van deze kwaliteitskaart is de regeling (weer) een jaar verlengd en loopt deze tot 1 januari 2026. De subsidie bedraagt in totaal € 25.000 per zij-instromer. Er is sprake van een subsidieplafond, waarbij de aanvragen op volgorde van binnenkomst worden afgehandeld. Het kan dus zijn dat het subsidieplafond reeds bereikt is en er geen subsidie wordt toegekend.

Utrecht Leert

Wijs! vraagt daarnaast ook een subsidie zij-instroom aan bij Utrecht Leert. Deze subsidie wordt toegekend om extra begeleiding in de school te bekostigen. Doel van de subsidie is de zij-instromer 'zacht(er)' te laten landen, zodat zij 'de kunst af kunnen kijken' en kunnen bouwen naar zelfstandig functioneren. Uitgangspunt is dat de zij-instromer de eerste periode 'dubbel staat' met een ervaren leraar in de groep. Bijvoorbeeld een periode van drie maanden twee dagen dubbel of een periode van zes maanden één dag dubbel. Dit is echter sterk afhankelijk van de individuele situatie en behoefte.

Wijs! kan de subsidie bij Utrecht Leert aanvragen op basis van de benoemingsbrief van de zij-instromer. De staffunctionaris HRM dient de subsidieaanvraag in bij Utrecht Leert.

De subsidie zij-instroom is in beginsel tijdelijk, voor vier jaar beschikbaar en kan komen te vervallen. Op het moment van vaststellen van deze kwaliteitskaart is de subsidieregeling actief. Het eerste jaar van het traject is € 19.108,- beschikbaar om de zij-instromer te begeleiden. Dit bedrag kan worden ingezet voor dubbele bezetting. In het tweede jaar komt nog eens € 5.000,- vrij voor passende begeleiding.

Registratie

Wijs! registreert en monitort het aantal stagiairs en zij-instromers in een centraal document op een gedeelde drive. De schoolopleiders registreren de zij-instromers in dit overzicht. De bovenschools schoolopleider bewaakt de volledigheid van het overzicht.

Voortraject

Zij-instromers in beroep die niet direct aan het begin van het schooljaar kunnen starten met een zij-instroomtraject, bijvoorbeeld door de data van het geschiktheidsonderzoek of de start van de studie op de lerarenopleiding, kunnen

voorafgaand aan het traject in dienst komen als leraarondersteuner zolang zij voldoen of naar waarschijnlijkheid gaan voldoen aan de andere randvoorwaarden voor het zij-instroomtraject.

De leraarondersteuner krijgt een tijdelijke benoeming vooruitlopend op de benoeming als zij-instromer (in de CAO-PO opgenomen als werkzaamheden van kennelijk tijdelijke aard) van 3 tot maximaal 6 maanden. De leraarondersteuner wordt ingeschaald in schaal 7. De omvang en werkdagen worden in onderling overleg afgesproken.

Utrecht Leert

Vanuit Utrecht Leert is een subsidie en het voortraject 'oriëntatie en vliegende start' beschikbaar. Het traject helpt de zij-instromer bij een bewuste keuze voor het onderwijs, het zorgt voor een zachtere landing in het onderwijs en uiteindelijk voor behoud van kandidaten met potentie voor het onderwijs, ook als er niet direct een formatie- of opleidingsplek beschikbaar is.

Utrecht Leert subsidieert de salarislaster van de potentiële zij-instromer als leraarondersteuner (3 tot 6 maanden lang met een maximumbedrag van € 19.108 euro) én de bijbehorende (oriëntatie en vliegende start) opleiding bij Utrecht Leert voor de kandidaat tijdens dit traject (bestaande uit 4 sessies).

De subsidie wordt door de staffunctionaris HRM bij Utrecht Leert aangevraagd op basis van de benoemingsbrief vanuit de scholen waarin is opgenomen dat om een tijdelijke benoeming als leraarondersteuner gaat als voortraject voor een zij-instroomtraject.

Zij-instromer in opleiding (ZiO)

Een pabostudent die een opleiding in het hoger onderwijs (hbo of wo) heeft afgerond, kan al tijdens de studie als leraar bij Wijs! gaan werken. Dit kan zowel een voltijd als een (verkorte) deeltijd student zijn en gaat via het traject 'Versneld voor de klas'. De student moet wel aan een aantal voorwaarden voldoen, voordat hij voor de klas kan staan.

Voorwaarden

- De pabostudent heeft bewezen 'beroepstakenbekwaam' te zijn. De student heeft de opleidingsonderdelen en/of mijlpalen van deze studiefase met succes afgerond, inclusief de stage(s).
- De pabostudent heeft in het eerste studiejaar de WisCAT-rekentoets gehaald.
- De pabostudent kan een benoeming bij Wijs! krijgen. Wijs! sluit met de student en de lerarenopleiding een tripartiete scholings- en begeleidingsovereenkomst van maximaal 2 jaar. In die periode moet de student de pabo afronden.

Studenten die voor deze vorm kiezen, blijven volgens de Wet op het hoger onderwijs student. Zij moeten hun bacheloropleiding geheel afronden en een bachelorgraad ontvangen. Zij zijn dus geen zij-instromers in beroep en Wijs! krijgt voor deze studenten geen landelijke subsidie zij-instroom.

Als de 'zij-instromer in opleiding' aan de voorwaarden voldoet voor de 'versneld voor de klas' route dan kan hij of zij ook worden ingeschaald als leraar. Er worden dan dezelfde arbeidsvoorwaarden gehanteerd als voor de zij-instromer in beroep.

Utrecht Leert

Als sprake is van een benoeming als leraar dan kan vanaf het moment van benoeming bij Utrecht Leert een aanvraag worden gedaan voor een subsidiebedrag van € 19.108,-. Dit bedrag kan gebruikt worden voor begeleiding tijdens het resterende deel van de opleiding. Dit bedrag kan worden ingezet voor dubbele bezetting. De subsidie wordt door de staffunctionaris HRM bij Utrecht Leert aangevraagd.

Transvita

Als een zij-instromer wordt aangenomen kan naast de landelijke subsidie in sommige gevallen aanspraak worden gemaakt op een door Transvita verstrekte flank subsidie. Dit betreft het bekostigen van extra begeleiding en scholing van (potentiële) zij-instromers. De flank subsidie bedraagt € 7.500 per zij-instromer (in 2023).

In beginsel heeft Wijs! geen recht op deze subsidie, omdat al een aanvullende subsidie van Utrecht Leert wordt ontvangen. In de afgelopen jaren is de aanvraag echter , onder vermelding van de door Utrecht Leert verstrekte subsidie, alsnog toegekend.

De staffunctionaris HRM dient de subsidieaanvraag in bij Transvita.

